

Motion till riksdagen

1989/90:Ub227

av Ann-Cathrine Haglund m.fl. (m)

Ämnen i stället för block i
skolundervisningen

Skolan skall vara skola

Skolans huvuduppgift är att ge kunskaper och färdigheter. Skolan måste få vara skola och sätta kunskapsinhämtande och färdighetsträning i centrum.

Genom att man fokuserar skolans mål på goda kunskaper och färdigheter ställs krav på en arbetsdisciplin som i sig också är fostrande. Det är nödvändigt med ordning och reda samt ett gott arbetsklimat för att få undervisningen att fungera väl. Detta motverkar också våldstendenser och mobbing.

Under en följd av år har skolan fått ta på sig en mängd uppgifter som tillsammans inneburit att skolans huvuduppgift skjutits åt sidan. Huvuduppgiften har blivit otydlig. Både lärare och elever upplever stressen att inte hinna med allt som lagts på skolan, samtidigt som de har svårt att se och prioritera det verkligt viktiga.

Denna utveckling har påskyndats av att ämnesundervisningen och ämnesgränserna alltmer suddats ut till förmån för s.k. blockundervisning. Ämnena har blivit otydliga och undervisningen ytligare.

I partimotion 1989/90:Ub801 Skolan och lärarna kräver moderata samlingspartiet att riksdagen skall klargöra att skolans främsta uppgift, överordnad alla andra, är att förmedla kunskaper och färdigheter. Skolan skall ha klara mål som sätter kunskaper och färdigheter i centrum. Läroplanerna skall skrivas om och målen skall formuleras så att skolans uppgift blir tydlig och möjlig att genomföra.

Stärk de enskilda ämnena

Därtill kräver vi att de enskilda ämnenas ställning markeras och stärks.

De som hävdar att blockundervisning är bättre än ämnesundervisning argumenterar oftast efter följande linjer:

- Helhetssyn i stället för detaljkunskaper
- Överblick i stället för snäva fackstudier
- Verklighetsstudier i stället för konstlade, akademiska ämnen

Vi instämmer inte i denna argumentation. Vi anser att ämnesstudier ger eleverna redskap för att systematiskt kunna förstå verkligheten och därmed

också få en helhet. Förståelse bygger på att vi har insikt i och kan använda oss av de begrepp som de olika vetenskapliga disciplinerna förser oss med.

Dessa begrepp är de verktyg eleverna behöver för att metodiskt och kritiskt studera omvärlden. Att förespegla dem att helhetssyn och överblick kan nås utan kunskaper är vilseledande. Ytligt kunnande ger en falsk och farlig känsla av självtillräcklighet. Det är ett svek mot eleverna att få dem att tro att de klarar sig utan goda kunskaper i de olika ämnena.

Självfallet är det värdefullt med samverkan mellan ämnena. Denna samverkan måste dock bygga på kunnande och på att varje ämne har sin fastslagna roll och sin egen tim- och kursplan. Läraren skall vara behörig i ämnet.

Läroplanens indelning i naturorienterande och samhällsorienterande ämnen innebär en nedtoning av ämnenas betydelse. Det finns en uppenbar risk att väsentliga delar får en ytlig behandling och att elevernas inlärnin g försvåras.

Grundskolläraryt bildningen

Den nya grundskolläraryt bildning som nu genomförs bygger på läroplanen, vilket innebär att blockämnesprincipen får genomslag även i denna utbildning. Med de nya lärarna får också blockämnesprincipen ett ännu kraftigare genomslag i grundskolan.

Moderata samlingspartiet har konsekvent hävdatt att den nya läraryt bildningen inte fyller de krav man måste ställa för att lärarna skall vara tillräckligt väl förberedda att undervisa i den svenska skolan. De främsta skälen till detta är att alla lärare tvingas spänna över alltför många ämnen. Ämnena riskerar förlora sin identitet genom en långt driven integration av kurserna. Vissa av kurserna är så korta att de inte kan leda till varaktiga kunskaper.

Förslag

Lärarna måste ha gedigna ämneskunskaper för att känna säkerhet i undervisningen. Ämnenas roll måste markeras tydligare – både i grundskolans läroplan och i läraryt bildningarna.

Vi har dock inte sett det som en framkomlig väg att nu helt avveckla grundskolläraryt bildningen. Vi föreslår därför i vår ovan nämnda partimotion dels en ny – på ämnesstudier grundad – inriktning av utbildningen för blivande lärare för årskurserna 4–9, dels att den pågående utbildningen för blivande grundskollärare får en tydligare ämnesinriktning. Vi föreslår därtill att läroplanen för grundskolan ändras så att ämnena återinförs. Varje ämne skall ha en egen kursplan. Vidare skall tiden anges för vardera av de åtta ämnen som ingår i no- respektive so-blocken.

Vi anser vidare att effekterna på grundskolans undervisning av olika former av arbetslivsorientering och andra aktiviteter av icke undervisningskaraktär bör kartläggas i syfte att garantera eleverna rätt till viss minsta undervisningstid i varje enskilt ämne.

Hemställan

Mot. 1989/90

Ub227

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att i läroplanen markera de enskilda ämnenas ställning så att varje ämne har en egen kursplan,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att garantera eleverna rätt till viss minsta undervisningstid i varje enskilt ämne.

Stockholm den 22 januari 1990

Ann-Cathrine Haglund (m)

Birgitta Rydle (m)

Birger Hagård (m)

Ulf Melin (m)

Hans Dau (m)

Birgit Henriksson (m)

Rune Rydén (m)

Göran Allmér (m)

Elisabeth Fleetwood (m)